Ad Olsthoorn

Certificering van bosbeheer: interessant proces

Vorig jaar heb ik in deze rubriek een reactie gegeven op een notitie van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over duurzaam bosbeheer (in het mei/juni nummer). Mijn voornaamste kritiek was dat er vooral in algemene termen over duurzaam bosbeheer werd gepraat en dat in de notitie concrete normen ontbraken. Inmiddels bevind ik me in de positie dat ik deze opmerkingen wat constructiever kan gebruiken.

Namens het bestuur van de KNBV ben ik lid van de "FSC Werkgroep Nederland i.o.", een werkgroep die de algemene principes en criteria van de FSC (Forest Stewardship Council) moet uitwerken voor duurzaam bosbeheer in de specifiek Nederlandse situatie. De werkgroep is zeer uiteenlopend samengesteld: particuliere bos-eigenaren, Staatsbosbeheer, particuliere natuurbeschermingsorganisaties, gemeentelijke bos-eigenaren, Milieudefensie, Wereld Natuur Fonds, Platform Hout Nederland, AVIH, CNV, FNV, KNBV, ANWB, met adviseurs vanuit Bosschap, LNV, FSC, SKAL en SGS. De laatste twee zijn certificerende instanties. De adviseurs hebben geen stemrecht. De werkgroep kan zich nog niet een officiële FSC werkgroep noemen, omdat er nog niet voldoende FSC-leden in de werkgroep zitten. Het FSC heeft hiervoor bepaalde richtlijnen. Dit kan worden bekeken als het eindrapport van de werkgroep in zicht komt. Een andere belangrijke FSC-richtlijn is dat de werkgroep besluiten neemt volgens het consensus principe, oftewel: alle leden van de werkgroep moeten het eens zijn met het besluit. Ieders stem is dus in principe gelijk. In andere landen heeft deze voorwaarde geleid tot het uittreden van bepaalde belangengroepen omdat geen consensus bereikt kon worden. In onze werkgroep lijkt echter de wens te bestaan om tot een overeenstemming te komen.

Knelpunten

Dat wil niet zeggen dat er geen inhoudelijke discussiepunten zijn. Onlangs is in de derde vergadering een aantal van deze potentiële knelpunten geïdentificeerd. Als voornaamste knelpunten worden op dit moment gezien:
A) Maatschappelijke context van het bos (inclusief relevante wetten en regelingen, openstelling);
B) Functievervulling bos (inclusief inhoudelijk bosbeheer, globale bostypenindeling, gebruik van exoten, plantagebosbouw); en
C) Bedrijfsvoering (inclusief positie kleine particuliere eigenaren, rol van bosgroepen, planning en monitoring).
Bij al deze drie punten zijn er in de Nederlandse situatie grote afwijkingen met de achtergrond van de FSC principes, die grotendeels zijn geformuleerd uit de problemen die in bedreigde tropische regenbossen spelen. Daarom moet een aantal aanvullende definities worden gemaakt waarmee de vereisten voor duurzaam bosbeheer in Nederland kunnen worden vastgesteld.

Concepttekst

Mijn persoonlijke houding als lid van de werkgroep is dat er iets werkbaars uit moet komen: een niet te lange lijst van goed meetbare punten. Een keurmerk moet iets voorstellen, anders is het zonde van de tijd en kan het bovendien door juristen worden aangevochten. Maar het mag ook niet te ingewikkeld zijn, want dat leidt weer tot te hoge kosten, waarmee het keurmerk op een andere manier zijn aantrekkelijkheid verliest, voor zowel producenten als consumenten. Daarom hoop ik dat wij het voorbeeld uit Groot Brittannië niet gaan volgen. In de Britse werkgroep heeft men geprobeerd om een uitputtende lijst te maken van aspecten die te maken hebben met duurzaam bosbeheer. Dit leidt tot honderden regeltjes waar men zich aan moet houden om volgens FSC gecertificeerd te kunnen worden. In de uitputtende lijst ontbreken volgens mij echter juist de normen waarmee vastgesteld kan worden of men juist of onjuist handelt met betrekking tot dat specifieke aspect. Er wordt bijvoorbeeld niet aangegeven wat er bij een veldinspectie moet worden beoordeeld, wat de minimumvoorwaarden zijn, etc. Een veldinspectie moet meer zijn dan een plezierige wandeling. Hopelijk kunnen wij het kort houden.
De verwachting is dat de werkgroep medio 1998 een concepttekst heeft geproduceerd, die dan ter inzage wordt gegeven aan een brede kring van belanghebbenden en anderszins betrokkenen in Nederland. Na deze inspraakronde kan de tekst begin volgend jaar naar het FSC in Oaxaca (Republiek Mexico) worden gestuurd om deze definitief vast te stellen. Ik houd u op de hoogte.